

Raumlaissi jaarituksi Hj. Nortamo

ntamo

HJ. NORTAMO

**RAUMLAISSI
JAARITUKSI**

NTAMO

Alkuperäisjulkaisu WSOY, Porvoo 1920
Näköispainos 3. painoksesta ntamo 2016

ISBN 978-952-215-658-7

Valmistaja BoD – Books on Demand,
Neuersdtedt, Saksa

ntamo
2016
www.ntamo.net

KANNISTON GYÄRI AUTOMOBILREIS

Niingon gaikk Eorjokilaiset tiätävä, ni se Kanniston Gyär asus jokune vuas takaperi Vähäll Raumall, siällp Porin gaupungin gyljes. Hän dek lahti siäll ja myys lihoj Porin dorill ja osteskel ja vahettel heossi ja pit yht ja toist peli se lihamyymsees siull. Ja hyvi nek kaupa hänell luanistivakki, niingon diädätt.

No nii, yks suviehto hän sitt istus siällp Poris jossan drahtööris ja joi klasi olutt, ko hän ol saannt tavarastas hyvä hinna ja ol kaikim bualin dytyväinen dähä maalisse elämähäs. Ja ko hän siins sillaill istu ja röyhäse aj joukko hyvivoinisas, ni hän guule vähä kamala kohina ja fyrinä ulkko. Hän gysysikin goht yhdeld toiseld miäheld, ko istus ja nukus toises pääs huanett tuutning noka all, ett mikä kamal särin semne o.

— Vängstiil se o, sanos se toine miäs ja kattel pisin gado raja.

— Vai vängstiiliks tommost rustinkki nimitetä, ajattel Kyär, ko istus akkna viäres ja näk ko semne automobiil, kon dähä aikka mailma pöffättä kosk hyvänäs maandiäll meijä nokkan ettem, bysä siihen drahtöörin draputten dyä ja kusk tul sisäll. Komjas, nuar miäs se ol ja fiini vaattes sill oliva yll, samettine jakk ja samettise housu ja nahkases säärykkä jallas ja ruski, nahkane lakk pääs. Se istatt hyvi liki Kyöri toise akkna ette, nii ett se hyvi näk vaunus ja tilas kupin gaffet ittelles.

Mutt ko siink kappal aik ol istutt, nin Gyär, ko semnem buheljas miäs o, rupes praakkamisen doimeihi, nyäkkäs päättäs sillk kuskill ja sanos: »Guud ivning.» — Näättäk, Kyär meinas, ett om baras näyttäk koht semsell herrall, ett o hängi mailma nähä ja ko hän o merells seilann, ni häm bist engelskaks.

Mutt ei se kusk siihe mittä vastann.

— Hyvä ehtopualdpäevä, sanos Kyär jälle hetkem bääst, räpyttel silmiäs ja nyäkkäskel päättäs hyvi harttast.

— Jumal andakko, vastas kusk viime.

— Mistäst kaukka olla? kysys Kyär koht ja meinas, ett nyt täyty pittäp päällk, ko sladin gässihis o saann.

— Turust mnää ole, vastas se toine ja kääns selkäs Kyäriill ja ol ylppjä näköne.

Mutt ei Kyär hellittänn, hän ryyppäs klasis tyhjäks, kröhäs yhdem baham gerra ja räyhäs: »Se taita ollk koko mato menemän domne vängstiil.»

— Kui mikä? sanos kusk, ja kattel Kyäri niingo hän olis meinannk karat Kyärim bääll.

— Tomne vängstiil taita oll oikkem beto ettippäim bääsemä, sanos Kyär ja ajattel, ett koitast poik tull näihin gourihi, niin gyll sametist maandiän domu lähtevä.

— Vängstiil! — snää oles se vängstiil, sanos kusk ja kääns jälls selkäs Kyäriill.

— Vängstiiliks mnää olen dommost kuulp puhuteldavas.

— Kyll tep porilaise olett niit vängstiilej, mutt automobiil tomne vaa o, ettäs toisten tiädäs se.

— Vai automobiil. No olkko sitt, mutt mnää olen guull, ett semne mene päisi vähä jumalattomast.

— Mene se.

— Vai mene; tämä o ensmäinen dällp paikkunnall, mutt mnää ole niist juttu kuull, ett niillp pääse vähä jouko jouttu ettippäi.

— Pääse kyll vaa.

— Vai nii, vai pääse, mutt ei se mnuu rautikkon siutt sendä men.

— Snuu rautikkos! älä snää puhel snuu rautikostas ja mnuu autombiilistan samanp päevän!

— Soo-o, kuule snää es tiädäkkä, ettei semmost heost menemän go mnuu rautikkon ol näillk kulmkunnillakka.

— Olkko vaikk kui hyvä, ni siutt mnää mene noill vankkeill, ettäs jää rautikoines niingo seisoma.

— Mutt se ongi vähä aika vale. Tiädäks mnää ole Nakkla reisullp pysynns sill heosell valuvaunuttengi rinnall. Siäll mene nääks rauttiä ja maandiä rinnasim bitkä matka.

— Olet taitann ajak kilppa jongun davarjunan gans, go rähmi päisi niingo etan!

— Tavarjuna — no, olkko sitt tavarjuna, mutt valuvaun o sendä valuvaun ja mnuu rautikkon ei annp perä semsellekkä.

— Ja mnää jätän deijän gaikk, snuu ja snuu rautikkos ja valuvaunu ja värki ihmettleemä, ett mihi mnää joudusi, jos kilppa mennä.

— Mut se o vale.

— Eip, ko on dosi.

— Eip, ko o vale. Tiädäks mnuu rautikkon meneki, nii ett vissi syndymköhnäs snuum bäästäs lähtevä, josas se rattailit tlee.

— Ja snuu seisova hiukses taappäi niingo rautlanga, vaikk myät tuulehengi mennäis, josas noi vaunuihi istu.

Sillailk Kyär ja kusk riitliväk kesknäs ja oliva niin giukku-se ett hakkasiva nyrkeijäs pöyttähä, aingo hek kehuliva tavaratas. Eik stää tiäd, vaikk siit olis tullt tapplus viäl päälsem bäätteeks, jos ei se kolmas miäs olis yhtäkin dull välihis ja sanonn: »Älkkä semsest siin riidelk ko lähtekkä ajaman gilppa, nii ett mnää saa rauhas juad tuuttninkian.»

— Lähdetä vaa ja juur koht, meinas Kyär, ko rupes luattama rautikkohos ai enemä ja enemä.

— Pahus soikko, lähdetä vaa, sanos kuskiki, mnää odotam batruuni, kon dlee yäjunas kell yks ja ny on gell pualyhdeksä. Misä snuu heoses o?

— Raumalls se o. Ensmäine asumus oikkjall.

— Raumall! — — — yks, kaks, kolm — — — neli ja pual tiima. Olkko menneks, ist vaunuihi!

Kyär paiskas oluklasi liiveihis, kusk joi kaffekuppis tyhjäks ja nii sitt lähdetti. Pehmi ja hyvä Gyäri miälest niis vaunuis istu ol ja kon gaikk heosek, ko vastan dliivap, pelkäsiväs stää, nii ett kuskin däydys palanajan dakka pysättä, nin Gyär sanos: »Jos tällail vaan guljeta, ni mnää pääse jalkasim bikemi rautikkon ottama.»

— Suus kii, ei automobiil-ohjajan gans saap puhells sanna.

— Miksei saa?

— Sendähde, ett jos snää seota mnuun däsä ohjamisen doimeis, ni automobiil o yhtäkki ojas ja snää ole murskan ja se ei olis vahing eik mikkä, mutt mnää loukkaisin gans itten ja se olis jo vahing se, mutt kaikkjan bahin o ett automobiil kukatiäs menis rikk ja se olis nii suur vahing, ettei ne muu vahingo olis mittä se rinnall.

— Vai nii se asi o.

— Semne oikke se o ja ny ruveta sitt menemän, gosk ei ol vastanduljoit enä lainkka.

Kusk taitt ittes hiuka etunojoho, koperoitt hetke aikka vau-numbohja ja sillo se vaun rupes fyrisemä vähä kiukkusesti ja sitt mentti. Kyär sano, ett o hän dāydes myrskys joskus men ettippäi oikken duhanen giljuvan davall, mutt koska ei hän ol semmost faartti kulkennk, ko siin vängstiilis taikk automobiilil, mikä se o. Kyll hän ämmäski näk kuistills seisovas, ko hes sen golmk kilomeetri olivak kulkennp Porist Vähäll Raurmall, ja koitt hän huuttakki sillk kuskill, ett täsä mnää asu, mutt ei se mittän guullk, ko masiin hakkas niin duhane viätäväst taikk ei ollk kukatiäs kuulevannas. Ja ko Gyär lakas hollamast, ett täsä mnää asu, ni he oliva jo jättännp Piätinäme aukkja ja tliivak kankkall.

— Jaaha nyp panna viäl enemä häkkä pääll, puhel kusk ja todestakki se vaunum bahu friskas faartti ai vaa. Tiä ol epätasanengi hiuka ja Juss poukkroitt yhdest vaunu nurkast toissehe. Hän rupes jo ajattleema, ett hän otta kuski niskast kii ja luke sill lai, mutt sillo hän muist, mitä se ol ennustann, jos händ ohjamises häiritä. Ja Kyär ajattel kauhistuksell, mimnen gamal präiskäys se olis, jos se vaun kiäpautais pois tiäld. Eik hän enä päässykkä semsist ajatuksist. Välist hän belkäs, ett jos se kusk sittengin deke jongu virhen, daikk jos joku mutter taikk aksel falska, ni valla mäskin he ovak kaikk — vaunu ja miähe. — Siunakko sendä! Ja ny me ole jo Knapernumme ahte niskas. — — Ptruu, ptruu, pysät nyt turkasen gusk, täsä on doist kilomeetri myätmaat ja mutkanen diä — ptruu, ptruu — — tähä o moni poik ajann ittes hengettömäks — — — Topp ny jo helkkris! — — — Ei, ei se ko mene vaa ja lissä faartti, lissä ja lissä eik lainkkan dopp. Kas niin, dosa o Luvjan girkk. Kyär ott lakki pois pääst ja rupes lukema ehtorukkoust ja ko hän sem bäähä ol pääss, ni he olivap Pinkkjärven gohdall Irjantte ja Luvia välisellk kankkall. Ja siint tul händ vasta yks tutt ihmne, Riihilä faar. Hän duns faari ruumiasenost ja hän huus siutt mennes: »Oi, voi, faar kuld, kyll mnää nyp peevelen gelkkaha ole joutunn.»

Mutt ko hän ol se saanns sanotuks, ni he oliva vissi jo kilomeettrim bääs faarist ja kaukembanakki. Ja ai vaa mentti enemä ja enemän Gyäri miälest. Ain go joku äkknäisemb mutk tul, nin Gyär tuns ett sisäpualsep pyärä nousiva ylös

maast ja ko hän muist mimsen gamalan daitte se maandiä teke Irjanttells, siin Laorlan dalon gohdall, ni ei hän taitann muut ko ruvet valmistama lähtöäs täst suru ja murhe laksost. Hän vaevus polvilles vaunun bohjall ja rupes muistlemam bahoj teoijas. Ja ei hän olis koska luull, ett niit niin gamalam bali ol ollukkan, go niit ny yhtäkin dul häne miälehes. Hän vullan gauhistus. — — Ei mutt mnää vast olengi oll oikke aika rakkar, tuumal hän, go hän siin elämätäs ajattel. — — Väärä mitta mnää olen gäyttänn ja prakannt toissi heosen-gaupois, totisestakko mnää ole varas. — — Mnää olen gerran gärajis, siin Lakari Maija jutus, puhunnp pali enemän, go mnää oikkjastas tiäsingä, mnää ole väärä valan dekki. — — Kamala sendä! Ollek stää käsky lainkkan, gon em mnää ol rikkonn. — — Annast katto, olengon mahtann murhatakki ihmissi. — — Jaa-a, kyll vaa niin gauhja o, etten mnää ols siitäkkä rikoksest puhdas. Jos mnää olsi varottanns stää Olkkari Vikut, ko hän läks — — — voi, voi sendä, voi voi! Kyär paino silmäs kii, sill ett nyt tul juur se Laorla mutk — — — huuh! Kas nii! Ei Kyär oikken dahton ymmärttä, ett hän viäl ol hengis, vaunu olivak kallistann nii, ett hän valla ajattel, ett ny nek kaatuva, mutt ei mar kaatunns sendä ja ny he oliva jo liki Maaden gylä. Kyär meinas juur ruvet soimama ittiäs jälls siit, ettei hän varottann Olkkari Vikut, mutt kom bääst se menemä heosines ja reines sinn Orjasaare salmehe, vaikk hän diäs, ett siäll ol sula. Mutt ko heill ol semmost vanha vihan gauna kesknäs, ni ei hän sanonn Vikull mittä ja sinns se sitt men. Sinn men ja sinn jäi — — — Kyär katos ymbrilles ja yhtäkki hän unhott kaikk pahat tekos, ko hän näk ett Lavila aukkjall tul heone heit vasta. Ähäh, saastane muatt, kylläs nys saap pysät ja sillo mnää hyppängim bois näist kompeist, ajattel Kyär ja unhott yhtäkin gaikk syndis. Mutt kui olika, ni heonem bist ittes vähä nätist yli maandiä oja Lavila vainjoll ja automobiil paino ettippäi, nii ett yks firaus vaan guulus, ko he menivä niitten giviste veräjtolpatte siutte. Ja Kyär joudus jällen dunno vaevoih. Eorjoen girkom bortim biäles hän näk vilaukse siit Lazaruksen guvast, ko siin o vaivastukkin ja sillo hän muist, kui hän ja muup pahailkisep poja yks elokuu ehto oliva viänns se äijän guva jokkehe ja Kyär ol sanonnk, ko se sinnp paiskatti, ett kyll hiuka uimne hänell hyvä tekekin, ko hän goko suvikaut-

te on dosa auringombaistes seisonnt töllöttänn. — Niin, dätä tapaust hän ny muistel, ko automobiil suriste ja fyriste men niingon gulo ylös Vastmäe ahdett ja taas tliiva nek kaikk muukki synni händ ahdistama. — — Varas mnää ole ja väärä valan dekki mnää ole ja murhmiäs ja kirko ja kaikem byhäm bilkkaja ja — — jeska sendä, vikakost ny o? — — Kyär kimmatt syllä verra ylös ja putos niingo säkk vaunuttemm bohjahan dakasi.

— Pahuksek kom bitävä maandiändrumppus kamalas ruakos, huus kusk ja sitt mentti jäl.

Kyär pitel paikoijas, jos ne viäl oliva ehijä sen däreäkse jälkken, go hän saann ol ja ihmelist kyll häm bääst siihem bäätöksehe, ett kaikk luu olivap paikallas eik yksikkäm boikk sendä, vaikk nek kaikk oliva arga ja kippjä. Ja ko hän ne luus ols saanns sortteeratuks, ni he oliva jo siutt Taiple ja kusk huus, ett ny hän lissä häkkä viäl yhde eine, ni menn gahdeksam benikulma tunnis.

— Liss vaa, sanos Kyär — ko ol kaiken doevos kadottann — liss vaa ja ai meijä jongun given gylkke niim gräämiks, ett tuul viä palase eik meist ol huame ehtost jälill muut ko märk plätt.

Ja kusk lisäs häkkä ja vängstiil men go riivat ja Kyär luk synnindunnustust polvisiltiltä vängstiilim bohjas. Ei hän enä uskaldann ettes katto, muttko ummist silmäs ja luk ittekselles kaikk, mitä hän muist aabeskirjast ja katkesmuksest. Kuik kaua hän stää toimitust siinp pit, ei hän lainkkan diäd, mutt yhtäkki hän lens päin guski istund ja ko hän virgos siit täräyksest, ni hän ymmärs, ett automobiil ol pysänn ja ko hän ava silmäs, ni hän näke, ett he ova Rauman gaupungis, Orelli sillall.

— No, men ny äkkin duama se rautikkos sitt, huus kusk ja ava vaunutte ove.

— Tuoma rautikkos! Luuleks snää, pahus, ett mnää tääll asu!

— Misä snää asus sitt? Ensmäises asumukses oikkjall mar snuum bit asuma. Sans sitt, misä se talo o, niim bia mnää snuu sinn lennätä.

— Kyll jää vaa snuuld lennättämät. Em mnää täsä kaupungis as.

— Mutt snää sanosi, ett snää asu Raumall.

— Nii sanosingi ja Raumall mnää asungi, Vähäll Raumall. Tämä o Iso Raum.

— Paha heng viäkkö snuu ja snuu Vähä Raumas ja Iso Rauman gans. Mitä snää sitt sanosi, ett snää Raumall asu, vaikkas asukki Vähäll Raumall.

— Nij mep Poris ai sano. Em mek kiiruisan Vähäst Raumast kerkk puhelema.

— Kyll te olett niit tohroj. — No, misä se snuu Vähä Raumas o sitt?

— Kolmk kilomeetri se om Borist tännppäi.

— Turkane sendä ja snää ol andann mnuun gyydit snuu tänns saakk.

— Mikses topannk, ko mnää käski.

— Topann ja topann! Ei sillon dopatak kom bäis mennä.

— Vaikk sama se o. Tiima ja neljäne osa met tännt tlii. Ist takasi vaunuihi, ni mnää viä snuun diimas takasi ja mek kerkke hyvi viäl ajaman gilppa snuu rautikkos kans.

— Älä uskokkam boik, ett mnää istun dohon goppaha! Pahapolv siihe menkkö! Snää ole mnuu siinp pudistann, niingo sika keriläisen duahkontti.

— No, millaillast snää kottit tlee?

— Rauttiät mnää meinam balat.

— Vai junalls snää tlee. Snää oles sitt vast huame ehtosten gotton.

— Vaikkan olsi vast nousvall viikoll, ni snuu vängstiilihis en mnää tul.

— Älä hauk stää vängstiiliks! Se o automobiil!

— Sama se o, mikä se o, mutt kyll mnää hänest juur tarppeksen ole saann.

— No, jäät tänns sitt, mnää painan dakasim Borihi.

Ja kusk kiäpautt vaunus ymbärs. Mutt ennengo hän oikken govast läks menemä, ni hän sanos Kyärill: »No, snää taeda ymmärttä, ett ei snuu rautikkos piiss mihinkkän dämä rinnall.»

— Stää ei ol viäl koitett, vastas Kyär, ko ol vähitelle virgonn ja ol jäll yht luja heosmiäs ko ennengi.

KON DASALA VILKK SULKKU SAERAST

Kyll niis taudeis vaan goera on gaikisakki, mutt se o sendän gaikkjan gamalimppa, ko ihmne joutu sulkku saerastama. Em mnää stää sembualest san, ett mnää stää koska saerastann olsi, mutt Tasala Vilkk, kon gaikki on goittann, saerast stääkin gerra.

Taikk ei hängä stää sendä saerastannp peräldäkkä, mutt hän sai kerra vaa niin gamala yskä, ett hän luul se sulkku olevas ja nii luuli mnää ja Hakkri Iiroki ja siit mnää sen diädä, ett se sulkk häijy tautti o. O händ.

Hän sai se yskäs, ko hän ol fölis, sillongon »Gasakk» mäkke men, ja niin gova se ol, ett se oliki sitt vast yskä. Antteks se, ettei se häne nukku andann, mutt hän sanos ett joka kert, ko hän gröhäse, ni se sattu niingom baha katti vedetäis takakondeist pisi häne rindrustingeijas — sisäpuald meinate.

No ymmärtä se, ett kon doinen gerra nii huanos kunnos ol, ni em me händ ruakottomuutte jättät taitann. Em maare jättänykkän, gon droppama me händ rupeksi ja oike isoma jouko lääkkeit mes siint touhus kulutingi ja vähä mond sortiakki, ennengo häm baranema saatti. Ja mond harmi ja vastust meills siin huuslaagamisess ol. Ol händ.

Iiro sanos koht, ko Vilkk ol selittännk, kuis se taut oike äkseeras hänen gropasas, ettei semne vika ol mistän gotosi ja meinas, ett munatodi semsse om baras lääke ja ett sills se mene niingom byhjett. »Ei mittä muut ko snää ota munatodi vähä runssambualest, nii ett oikeen dukasas tundu ja sitt mep pistä snuu vahvattem beitotte all, nii ettäs hikkoile hyvim bäevi ja se hien gans meneväs sitt kaike mailma roska snuu ruumistas ja viävä yskä mennesäs», pauhas Iiro ja ko met tiäsi — niingo jokenen diätä — ettei punatodi olekan gaikkjan goohomppa lääkett yskähä ja mone muuhungin dauttihi, ni me meinas, ett sillail oike se ongin, go Iiro se o selittänn.

Mitäst täst. Vilkk ost ussemam bualen doopim böhkö rommi

ja Tasala muar hakkas koko ehtopualem bäevä munangeldvaist ja fiini sokeri sekasi, nii ett vähä henkki ol. Ja ko hän viime lakas siit toimest, ni oikke runssast stää trahmentti karttunn ol; stää ol kannum bilkkum melkkem barttates tassall. Asi ol näättäk semne, ett Vilkk meinas, ett mep pidäisi hänell vähä niingo seora siin lääkittemises, nii ett häne olis hauskeve nauttis stää.

— Sillaill oikke — meinas Iiro — kyll se nii ongi, ett saera o ai hupeve, ko joku toinengi nautti lääkkeit hänen gansas, ettei häne niit yksnäs tarvitt niäleskell eik se munatodi meillekkä sunkkam baha tee. Ei stää tiäd, mikä taut meis kullongin gyte ja munatodi o oikke hyvä lääketi noi niingo vastukselttaki nautti.

Kos viiti jaaritell, mnää ajattli itteksellen, mutt em buhunns sendä mittän, go anno Iirom bauhat ja kyll se poik pauhasiki.

Ko sit ehto tul, ni me istusin gaikin Dasala salis ja joi munatodi niingon galja vaa eik ol aikkaka, ni Vilkk, ko ol heikondunnt taudistas, tul siihe reeda, ett hän rupes tapplust hiistlemä. Sillo Iiro vilkautt mnuulls silmä ja me Vilkun grivoihin giik, kallisti häne sänkkyhy ja Tasala muar toi suure bööhembolstri hänem bäälles. Se polstar kuulus kans niihi Iiro orneerauksihi. »Nii Saksasakkim bruukata», sanos hän ja kyll nii dosi ongi, ett Saksas niim bruukata ja lämmi sillaill maates tleekin, go om bolstar all ja pääll. Kyll Vilkk siinsitt viäl vähä aikka vastam byristel ja koitt pääst ylös, mutt hyvi me häne sendä hollasi ja viimem boik väsys ja nukus.

Tasala sali ol juuri niingo siäl olis aupsioom pidett, ko mes sitt kotti läksi. Muar tul meit portills saattama, pyhkeskel silmiäs liinanglipuihi ja sanos: »Kyll te nyp, pojat, tropann olett kukatiäs vähä liiemäksikki, mutt ei sill väli olk ko saadais Vilkk vaan derveks.»

— Se o jo terv — puhel Iiro ja sitt hän rupes veissama, nii ett koko kaupung kajatt ja mnää pelkäsi, ett mes saisim brannvahti niskahan.

Seoravan aamun me menin Dasalaha Vilkku kattoma. Siälls se makas viäl polstris all ja Iiro kysys koht: »Oleks hikkoll?»

— Ole, — oikke laimiskottaisi — vastas Vilkk ja pyhkeskel ottatas.

— No sitt men ysk kans sem bitkän diä, meinas Iiro.

— Älä luulekka, vastas Vilkk ja yskes, takos, — kyll mnää vaa siit nyt oikee ornaar yskä saann olen, gosk tundu rinnoisanikki niingo olsi riivrauda niäll.

— Mitäst nyt tehdängä, Iiro, sanosi mnää siihe.

— Mitä nyt tehdä; ei mittä muut ko anneta sill yskäll uus sats munatodi tänäp ehtost.

Ja nii met teingi sinä ehton ja viäl seoravanakki ehton, mutt kodei se ysk vaa ottann mennäkses ja Iiro olis tahtonnettippäingim bitkittä stää lääkitystäs, nin Dasala muar sanos, ettei hänen ganases saa niim bali muni kokkon, go mek kolme niit hotki ja ettei hän sunkka rupp muni ostama semsen dohtroittemissen, gon ei mittä näy auttavas.

Kyll Iiro koitt vastam bulitta, mutt ei häne mikkä auttannk, ko mnää ja Vilkkuki vähitellen gallistusi muarim bualell. — Ja sitt algovak kova aja Vilkull. Ei siink kyll, ett me ajo hänehen gaikengaldast lääket, pikiöljyst ja kalamaksöljyst ruvete, muttko lisseks laahas Tasala muar sinn Vilkun dyän gaikk kaupungi ämmä ja kyll niil orneeramist piisas, kuingastetei, kosk niill vaimihmsill nyk kerra o se luand, ett he ova olevannas semssi piäni tohtrej jokikine. — Vilkk park niäl kaikk lääkke niingo miäs ja ol välist viäl semselläkkim bääll, ett häm byys meit osalisiks niihi lääkkeihi ja muistutt Iirot niistä häne sanoistas, ett saera o ai hupeve, kon doisekki nauttiva lääkkeit hänen gansas. — Olsitt sillo nähnk, kuik kamala vinttaha Iiro suu men ja hän rupes koht pauhama, ett hän nyp pärjä oikee isoma aikka ilma lääkkeitäkkin, go hän stää munatodi nii runsast joudus nauttima. Nii oikee »joudus nauttima» hän sanos, vaikk mnää takka, ett se ol hänell hyvingi miälulist lääket. Vaikk olkko se asjan gans niin daikk näi, ni summ ol vaa se, ettei se Vilku ysk vaa lähtenntiähes ja hän ol jo niin laihtunukki, ett luu oikken grapisivat toissias vastas, go hä liikus eik koko miähest oll enä muut kom baljas riiting jälill.

Sillo mek kaikk päätingi, ett kyll se vaa sulku on, go Vilkk saerasta ja ko se asi meills selkes, ni mnuu rupes harmittaman niitte ämmätte vehke Vilkun gans ja yks päev mnää sanosingi Vilkull: »Tiädäks, ny o asi semne, ett snää aja nua ämmäk kotti mukuloitas kaittima ja menet tohtrin dyä, oikee laillsen dohtrin dyä.»

— Em mar menekkä, sanos Vilkk, — kyll mar sen diätä,

ett tohtor ruppe mnuu ruakan määrämä. Sano, ett stää ja stää es snää saa syäd. Mutt semmost em mnää sallikka. Mnää syä mitä mnää tahdo eng kaikengaldassi klutuj, kon dohtri määrävä.

Mutt mnää en andanukkam berän, go jahnasi stää tohtrill meno niingaua, ett Vilkk vihdo viime läks. Nii oikee, läks oikee hän, mutt täydes kiukus hän ol mennesäs.

Oikke nuugasten dohtor sitt olikin dutkinss se Vilku, ol knaputell ja kuulustell händ, kirjott sitt lääkke hänell ja määräs hänen juaman guturiäska oikee vähä enemmän gon durkasen davall.

— Vai kuturiäska, ihmettel Tasala muar, — no, mistäst stää otetan, gonei kuttu olk koko kaupungis eik likimaisakka.

— Mist se oteta, sanos Iiro. — Kodisjoeld se oteta; siäl on gutuj vaikk kuip pali ja huamispäevän mnää lähde sinnk kuttu ostaman, go vaa raha annatt.

— Täsä on raha, sanos Vilkk ja löi kahdengymmne marka sedelim böyttähä ja nii se asi ol sitt päätett, ennengo mnää kerkesi mittäm buhuma.

Asja laita ol näättäk semne, ett mnää pelkäsi, ettei se asi mennykkä ny lailist kurssi. Sill ett sanotakko mitä hyvänäs, ni nii hyvä miäs ko Iiro ongi merell, niin gyll hän mais o mond krohelon dyät tehn ja kutungaupoihi mnää en koskam bäästäs stää poikka mnuu rahoillan, eng juur muittenga rahoill, jos mnuull vaa sanavald olis. Mutt niingo sanott, ny hep päätiväs se asja nii äkki, etten mnää kerjenn ajatustan sanoma eng tahtonnp perästpäi ruvet heijäm bäästöstäs kähjäjä.

No nii, Iiro läks seoravan aamun ja tul ehtohämys kotti oikee aika piänes. Mutt ol sillp pahalls sendän guttuki rattail, oikken gaunis kutt oliko ja mnää oli hyvim bäevi ilone, ett hän se asja nii hyvin doimittann ol. Mutt ei stää ilo kestännk kaua. Se ol näättäk sillaill, ett ko muar sitt hiljemppä ehtost mene stää kuttu lypsämä, ni hän dleeki vähä äkkin dakasi, präiski ovej, nii ett koko talo tudju vaa, heittä kiulus kööki harkum bääll, nii ett yks kropsaus o ja hoke yhtmitta: »Saastane muatt!»

— Mikäst ny o, muar kuld, sanosi mnää, — ong se paha potkima vai? — Kyll mnää tleem bitämän giis siit, jos ei se ann lypsät ittiäs.

— Menn vaam bitämän gii, josas tahdo, mutt mnää en rupp pukki lypsämä! Saastane muatt, se Iiro. Olis se täsä, niin giulun mnää mänttäisi säpäliks se hulttemem bäähä. Koerangureillas se tämän dyän dehn on, go se semne ylönannett o.

Ol oike Jumala onn, ett Iiro ol kerjennp pistämä ittes kotti, ennengon Dasala muar huamas, kumsen gutu hän ol tuannt tullesas. Kyll häne muuto huanost olis käynns, sill ett siin o leikk kaukank, ko se Tasala muar oikkem baha nahkas käändä.

Mnäå rupesin goittama hiuka lauhdutta muarin giukku ja sanosi: »Ei se sendä nii mahd oll, muar, ett Iiro sen gaupa ehdon dahdon dehn o, muttko händ om brakatt jäll oikkem bahom bäevi.»

— Kas nii, rupp nys snää viäl pauhama hänem bualestas — vaikk mikses ruppeis, kon de olett juur yhtläissi aabrotei kaikk — snää niingo Iiroki, mnää meina. Vilkk teit tähä astikk o saann vähä aisois pidetty, mutt Jumal tiätä kuit teijän gäy, jos hängi nyk kuale tohon gamala yskähäs.

Ja sitt muar rupes itkemä oike harttast. Nii händ, kuingastetei, sill ett mnää ole menn ja merkinns se, ett semssi ne vaimihmse ova ai. Ens hek kiukuttleeva hyvim bäevi ja sitt hep parguva ja siihe se heijän giukkus sitt lahoki. Se o niingon gattiki, ettei se tykk märjäst.

Mutt se Tasala muarin giukk oliki sendän dällk kertta vullan doist sorti. Stää kest näättäk viäl jälkke sem bargumisengi ja Iiro sai aika kiärün, go hän jällt tull Vilkku katoma. Nii oikken, gunnjas oike hän guulls sai, hän ja koko häne suku. Ja Jumalan gaikk kymmenen gäskey ja pitkä rämsy huanen daulust ja Davedi salmeist ja saltrist muar siin yhtäkkinn grapist häne ettes, nii ett mnää takka se, ett poik ol ripitett, ko muar vihdo viime saarnas lopett. Mutt niimbali se lölyytys sendä vaikutt, että Iiro rupes koittama joingin gorjat stää kutujuttuas ja viime hän geksekin goko hyvän gonsti.

Yks päev ko muar jäll ol huanollp pääll ja kiukuttel stää, ettei Vilkkullk kuturiäska saattukka, ni Iiro sano: »Kuulkast muar, mnää olen däsä itteksellen fundeerann, ettei juust oikkjastas ol mittä muut kon guivattu riäska ja kosk kutujuusto saa osta joka toripäev, ni anneta Vilkkun daunat kutu-

Niingon gaikk vanhema raumlaiset tundeva ja tiätävä, ni se Aguksen gapteen ol semne viheljäine, ettei hän osann järjell hantteerat stää ainett, ko met tähä aikka mailma Raumall litra-aineks sano, muttkom bist ittes, vaevane, hyvin usse semsse reedaha, ettei hänest aigottaisin dahton ol mihinkkä. — Mutt jokattell meill o meijä vikan ja niingo sanott Aguksen gapteen ol paha litrama. Sendähde frou oliki ai fölis, kon gapteen reisuijas tek ussemitte Saksaha, — Flensburihi, Lyybekkihi ja Appenraadehe — mutt välist Englan-nihingi saakk. Aguksen gapteen omist näättäk piänem barklaevan, go ol »Hoppet» nimeldäs. Vanh ja huan se jo sillo ol, ko hän se ost, ja »Rojohoppeks» stää kaupungilais-ten geske sillo jo valla nimitetti, mutt ko se ol alkkuas vah-vast rakenett, niingon gaikk astjas siihe aikka mailma rake-netti, niin goos se ai vaam bysys ja reisuj sill yhtmittan deh-ti, niin go sanott. — Sillaill oike.

Hj. Nortamon (1860–1931) alun perin vuonna 1920 ilmestynyt raumalaisten murrejuttujen kokoelma näköispainoksena.